

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 30 października 2023 r.

DIH-3.707.91.2023.MB

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

DECYZJA DIH-3.102.2023

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706 z późn. zm.) oraz art. 91 pkt 25 i pkt 26 lit. c) oraz art. 92 pkt 5 oraz art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1622) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Nr PU.KPZ.2.2023 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi z dnia 24 lipca 2023 r. (Nr akt: PU.8361.232.2023), na mocy której przedsiębiorcy Dealz Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu wymierzono administracyjną karę pieniężną w wysokości 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) z tytułu niewykonania obowiązków wynikających z art. 37 ust. 4 oraz art. 39 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1622), polegającego na nieumieszczeniu w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1-3 ww. ustawy oraz informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

- 1) **uchyla zaskarżoną decyzję**
- 2) **przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia Łódzkiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Inspekcji Handlowej w Łodzi.**

UZASADNIENIE

W dniach 19, 21 oraz 27 kwietnia 2023 r. inspektorzy reprezentujący Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi (zwanego dalej: „Łódzkim WIIH” lub „organem pierwszej instancji”), działając na podstawie upoważnienia z dnia 19 kwietnia 2023 r. (sygnatura: PU.8361.232.2023), przeprowadzili czynności kontrolne w sklepie, należącym do przedsiębiorcy [xx] (zwanego dalej: „stroną”, „stroną postępowania” lub „przedsiębiorcą”).

Uprzednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221 z późn. zm.), (zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”), skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z dnia 16 marca 2023 r. (sygnatura: PU.8360.28.2023), ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego kontrolę przestrzegania przez dystrybutorów przepisów art. 37 i art. 39 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1622) (zwanej dalej: „ustawą o zużytym sprzęcie”), w okresie prowadzenia kontroli określonym w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli.

W toku kontroli, sprawdzając przestrzeganie obowiązków dystrybutora wynikających z przepisów ustawy o zużytym sprzęcie, ustalono m.in., że ww. przedsiębiorca:

- wbrew przepisowi art. 37 ust. 4 ww. ustawy nie umieścił w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży detalicznej informacji w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1-3 ww. ustawy,
- wbrew przepisowi art. 39 pkt 2 ww. ustawy nie przekazał informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu, w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi.

W toku kontroli wszystkie brakujące informacje wymagane przepisami art. 37 ust. 1 - 3 oraz art. 39 pkt 2 ustawy o zużytym sprzęcie zostały uwidocznione w punkcie sprzedaży w toku kontroli. Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli PU.8361.232.2023 z 27 kwietnia 2023 r.

W oparciu o zebrany materiał dowodowy, na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) (zwanej dalej: „Kpa”), Łódzki WIIH zawiadomieniem z dnia 19 czerwca 2023 r. poinformował przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu niewykonania obowiązków określonych w art. 37 ust. 4 oraz art. 39 pkt 2 ustawy o zużytym sprzęcie, tj.:

- nieumieszczeniu w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji o wykonywaniu przez dystrybutora obowiązków w zakresie:
 - nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt sprzedawany,
 - nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw w miejscu dostawy tego sprzętu, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt dostarczony,
 - nieodpłatnego przyjęcia w jednostce handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynoszącej co najmniej 400 m² poświęconej sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych lub w jej bezpośredniej bliskości, zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 25 cm, bez konieczności zakupu nowego sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych (art. 37 ust. 1-3 ustawy o zużytym sprzęcie),

- nieumieszczeniu w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu (art. 39 pkt 2 ustawy o użytym sprzęcie).

Jednocześnie poinformowano, że zgodnie z art. 10 § 1 oraz art. 73 § 1 Kpa stronie przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, składania wyjaśnień i wniosków dowodowych, w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma. Jak wynika z dołączonego do akt sprawy wydruku ze strony internetowej Poczty Polskiej („Śledzenie przesyłek”), ww. zawiadomienie doręczono stronie w dniu 26 czerwca 2023 r.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Łódzki WIIH decyzją PU.KPZ.2.2023 z 24 lipca 2023 r. (nr akt: PU.8361.232.2023) wymierzył przedsiębiorcy administracyjną karę pieniężną w wysokości 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) z tytułu niewykonania obowiązków wynikających z art. 37 ust. 4 oraz art. 39 pkt 2 ustawy o użytym sprzęcie polegającego na nieumieszczeniu w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1- 3 ww. ustawy oraz informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na podstawie wydruku ze strony internetowej Poczty Polskiej („Śledzenie przesyłek”) dołączonego przez Łódzki WIIH do akt sprawy można domniemywać, iż ww. decyzję strona otrzymała w dniu 31 lipca 2023 r.

W dniu 28 sierpnia 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, (zwany dalej: „Prezesem UOKiK” albo „organem drugiej instancji”) otrzymał, za pośrednictwem Łódzkiego WIIH odwołanie strony od ww. decyzji. Strona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary i zastosowanie pouczenia, ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku, o zmianę wysokości nałożonej przez organ administracyjnej kary pieniężnej poprzez jej obniżenie i wymierzenie kary w najniższej możliwej wysokości. Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła:

- naruszenie art. 189 f Kpa, poprzez uznanie, iż w rozstrzyganej przez organ sprawie, brak było możliwości zastosowania przewidzianego w tymże przepisie odstąpienia od wymierzenia kary,
- błędną ocenę szkodliwości dokonanego naruszenia, którą organ ustalił na średnią, poprzez nie uwzględnienie szeregu okoliczności wpływających na ocenę szkodliwości (wagi) naruszenia, w tym tej, iż sklep strony w głównej mierze zajmuje się sprzedażą artykułów spożywczych, oraz że w pozostałych sklepach zlokalizowanych w mieście Łodzi tego typu informacje się znajdują.

Pismem z dnia 4 września 2023 r. Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę o toczącym się postępowaniu administracyjnym w sprawie odwołania od decyzji PU.KPZ.2.2023 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi z dnia 24 lipca 2023 r. oraz o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona w dniu 14 września 2023 r. zapoznała się z aktami sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ

odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji, organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem wyższego stopnia i w związku z powyższym, w ramach nadzoru, jest uprawniony do przeprowadzenia niniejszego postępowania.

Do zadań Inspekcji Handlowej, zgodnie z art. 87 ustawy o zużytym sprzęcie, należy kontrola przestrzegania przez dystrybutorów przepisów art. 37 i art. 39 ww. ustawy. Przepis wskazuje przy tym, że kontrola ta jest przeprowadzona na podstawie ustawy o Inspekcji Handlowej.

Art. 37 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie wskazuje, że dystrybutor jest obowiązany do umieszczenia w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa m.in. w art. 37 ust. 1-3 ww. ustawy, wskazujących że:

- 1) dystrybutor obowiązany jest do nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt sprzedawany;
- 2) dystrybutor dostarczając nabywcy sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, obowiązany jest do nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w miejscu dostawy tego sprzętu, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt dostarczony;
- 3) dystrybutor prowadzący jednostkę handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynoszącej co najmniej 400 m² poświęconej sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych, jest obowiązany do nieodpłatnego przyjęcia w tej jednostce lub w bezpośredniej bliskości zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 25 cm, bez konieczności zakupu nowego sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych.

Zgodnie z art. 91 pkt 25 ustawy o zużytym sprzęcie, administracyjnej karze pieniężnej, podlega ten kto wbrew przepisom art. 37 ust. 4 nie umieszcza w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1-3 ww. ustawy. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej w przypadku, o którym mowa powyżej, stosownie do art. 92 pkt 6 ww. ustawy, wynosi od 5 000 zł do 300 000 zł.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na przepisy art. 39 ww. ustawy, zgodnie z którym dystrybutor jest obowiązany do:

- 1) udostępniania na rynku wyłącznie sprzętu:
 - a) wprowadzonego do obrotu przez wprowadzającego sprzęt wpisanego do rejestru lub pochodzącego od producenta, który wyznaczył autoryzowanego przedstawiciela wpisanego do rejestru,

- b) oznakowanego zgodnie z art. 14 ust. 1;
- 2) umieszczenia w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu, a w przypadku udostępniania na rynku sprzętu za pomocą środków porozumiewania się na odległość - do przekazania tych informacji w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi, w szczególności na stronie internetowej lub w formie komunikatu;
 - 3) udostępniania na rynku sprzętu wraz z dołączoną do niego informacją, o której mowa w art. 13 ust. 1, w przypadku sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych.

Zgodnie z art. 91 pkt 26 ustawy o zużytym sprzęcie, administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków o których mowa w art. 39. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej w tym przypadku, stosownie do art. 92 pkt 5 ustawy o zużytym sprzęcie, wynosi od 5 000 zł do 500 000 zł.

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień szkodliwości naruszenia, rodzaj, zakres i okres trwania naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu (art. 93 ust. 3 ww. ustawy).

Zgodnie z art. 93 ust. 5 ww. ustawy w przypadku stwierdzenia w czasie jednego postępowania kilku naruszeń wyczerpujących znamiona naruszeń określonych w art. 91 ww. ustawy orzeka się jedną karę za wszystkie naruszenia, której wysokość nie może przekraczać najwyższej kary przewidzianej za dane naruszenia.

Niniejsze postępowanie administracyjne prowadzone jest w związku z odwołaniem wniesionym przez przedsiębiorcę od decyzji PU.KPZ.2.2023 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi z dnia 24 lipca 2023 r. (Nr akt: PU.8361.232.2023), na mocy której, na podstawie art. 91 pkt 25 i 26 lit. c), art. 92 pkt 5 oraz art. 93 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie, wymierzono przedsiębiorcy administracyjną karę pieniężną w wysokości 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) z tytułu niewykonania obowiązków wynikających z art. 37 ust. 4 oraz art. 39 pkt 2 ww. ustawy, polegającego na nieumieszczeniu w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży informacji w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1-3 ww. ustawy oraz informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W toku postępowania odwoławczego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził dokładną analizę ustaleń kontroli, w oparciu o które wydano decyzję oraz treści skarżonej decyzji, jak również uwzględnił zarzuty strony zawarte w odwołaniu.

Ponadto po przeprowadzonym postępowaniu organ drugiej instancji wskazuje, iż nie ma wątpliwości, że przedsiębiorca naruszył przepisy ustawy o zużytym sprzęcie, co powoduje konieczność nałożenia przez Łódzkiego WIIH kary pieniężnej. Należy przy tym wskazać, że w ocenie Prezesa UOKiK organ pierwszej instancji właściwie uwzględnił kryteria wymiaru kary zawarte w art. 93 ust. 3 ustawy o zużytym sprzęcie, tj.: stopień szkodliwości naruszenia, rodzaj, zakres i okres trwania naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu.

Wydając zaskarżoną decyzję w oparciu o przepisy ustawy o zużytym sprzęcie, organ pierwszej instancji zobowiązany był rozważyć możliwość umorzenia postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie jak również odstąpienia od obowiązku nałożenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie przepisów art. 189f Kpa.

Zgodnie z wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 16 listopada 2022 r. sygn.V SA/Wa 168/22, „są to niezależne instytucje oparte na odmiennych przesłankach. Zakres ich zastosowania wymaga w szczególności zbadania innego stanu faktycznego. Nie sposób utożsamiać przecież pojęć „znikomej wagi naruszenia prawa” z jednej strony, a z drugiej „należytej staranności i uczynienia wszystkiego czego można ... rozsądnie oczekiwać, aby do naruszenia nie doszło”, czy braku „wpływu na powstanie naruszenia”. Pierwsze z nich dotyczy stopnia naruszenia prawa, kolejne natomiast stopnia przyczynienia się do jego powstania przez przedsiębiorcę (pierwsze odnosi się więc do skutku, następne zaś do przyczyny).” W każdym przypadku wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie przepisów ustawy o zużytym sprzęcie organ ma więc obowiązek badać zasadność zastosowania zarówno art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie, jak i art. 189f Kpa (vide również np. wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 listopada 2021 r. sygn.IV SA/Wa 925/210”.

Art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie wskazuje, że jeżeli podmiot podlegający ukaraniu przedstawi organowi dowody i okoliczności wskazujące, że podmiot ten dochował należytej staranności i uczynił wszystko, czego można od niego rozsądnie oczekiwać, aby do naruszenia nie doszło lub że nie miał żadnego wpływu na powstanie naruszenia, a naruszenie to nastąpiło wskutek zdarzeń i okoliczności, których podmiot nie mógł przewidzieć, organ nie wszczyna postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej wobec tego podmiotu, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza.

Brzmienie powyższego przepisu wskazuje, iż ma on zastosowanie tylko w dwóch przypadkach, tj.

- jeżeli podmiot podlegający ukaraniu przedstawi organowi dowody i okoliczności wskazujące, że podmiot ten dochował należytej staranności i uczynił wszystko, czego można od niego rozsądnie oczekiwać, aby do naruszenia nie doszło;
- podmiot podlegający ukaraniu przedstawi organowi dowody i okoliczności wskazujące, że nie miał żadnego wpływu na powstanie naruszenia, a naruszenie to nastąpiło wskutek zdarzeń i okoliczności, których podmiot nie mógł przewidzieć.

Konsekwencją zaistnienia ww. przesłanek może więc być albo niewszczęcie postępowania w sprawie wymierzenia kary albo też umorzenie wszczętego postępowania.

Organ całkowicie pominął przesłanki wskazane w art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie. W treści wydanej decyzji (na stronie 4) Łódzki WIIH rozważając przesłanki wymierzenia kary wskazał, że ustawa o zużytym sprzęcie nie przewiduje możliwości odstąpienia od wymierzenia kary, gdyż takiego rozstrzygnięcia nie przewidują jej przepisy.

Organ drugiej instancji zwraca również uwagę, iż Łódzki WIIH w swojej decyzji nie odniósł się do przesłanek odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej wynikających z art. 189 f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli:

- 1) waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub
- 2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W świetle art. 189f § 2 Kpa, w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwole to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających:

- 1) usunięcie naruszenia prawa lub
- 2) powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia.

Zgodnie z art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia.

Aby możliwe było zastosowanie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, muszą zostać spełnione łącznie dwie przesłanki. Po pierwsze, waga naruszenia prawa musi być znikoma, a po drugie, strona musi zaprzestać naruszania prawa najpóźniej w toku prowadzonego postępowania. Tym samym, zaistnienie jednej z tych przesłanek, np. zaprzestanie przez stronę naruszenia prawa, nie jest wystarczające do zastosowania instytucji odstąpienia.

Zgodnie z ugruntowanym już stanowiskiem orzecznictwem sądów administracyjnych, wagę naruszenia (i ewentualną jego znikomość) należy badać z punktu widzenia zagrożenia dla realizacji celu ustawowego. Sam fakt zaistnienia deliktu administracyjnego sankcjonowanego bezwzględnie karą pieniężną, nie może wykluczać uznania naruszenia prawa za znikome. Ustawodawca nie wyjaśnia przy tym, jakie przypadki naruszenia prawa można uznać za znikome. Natomiast w piśmiennictwie wyróżnia się stopnie naruszenia prawa: naruszenie kwalifikowane, naruszenie, które nie ma ciężaru kwalifikowanego, ale dla zachowania porządku prawnego jest istotne oraz naruszenie prawa nieistotne. Za naruszenie nieistotne uznaje się naruszenie prawa, które nie wywołało negatywnych następstw dla wartości podlegających ochronie. Nieistotne naruszenie prawa wypełnia warunek odstąpienia od ukarania (obok warunku zaprzestania naruszenia prawa przez stronę). W takim przypadku należy uznać, że waga naruszenia prawa jest znikoma (por. B. Adamiak, J. Borkowski. Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, Warszawa 2017, s. 969; wyrok NSA z dnia 22 lutego 2022 r. o sygn. akt II GSK 9/22 oraz uchwałę NSA z dnia 9 czerwca 2022 r. o sygn. akt III OPS 1/21 i powołane tam orzecznictwo).

Prezes UOKiK wskazuje, że rozważenie przestanków określonych w art. 189f § 1 Kpa odnosi się do obligatoryjnego zastosowania przez organ pierwszej instancji odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, zaś rozważenie pozostałych przestanków z przepisów art. 189f § 2 i 3 Kpa odnosi się do fakultatywnego ich zastosowania.

Oceniając prawidłowość wywiązania się z powyższych obowiązków przez organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK stwierdza, że Łódzki WIIH nie odniósł się do przestanków odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej wynikających z art. 189 f KPA, wskazując jedynie w sposób lakoniczny, że „w niniejsze sprawie do ewentualnego odstąpienia od wymierzenia kary nie znajdzie także zastosowania art. 189 f Kpa”.

Powyższe dowodzi naruszenia przy wydaniu decyzji zarówno przepisów w zakresie aspektów uregulowanych w art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie (dyrektyw umorzenia postępowania) i art. 189f Kpa (dyrektyw odstąpienia), jak i przepisów postępowania, tj. art. 7, art. 77 § 1 i art. 107 § 3 Kpa, natomiast organ drugiej instancji naruszyłby zasadę dwuinstancyjności, o której mowa w art. 15 Kpa. „Zgodnie z art. 15 Kpa postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne. Istotą tego rozwiązania jest nakaz dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia przez dwa różne organy administracji sprawy tożsamej pod względem przedmiotowym i podmiotowym. Zachowanie powyższej zasady wymaga więc nie tylko podjęcia dwóch kolejnych rozstrzygnięć przez dwa właściwe w sprawie organy, ale konieczne jest, aby rozstrzygnięcia te zapadły w wyniku przeprowadzenia przez każdy z tych organów postępowania merytorycznego tak, aby dwukrotnie oceniono dowody i przeanalizowano wszystkie istotne okoliczności sprawy.” (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 1 lutego 2023 r. II SA/Gl 1400/22).

Jednocześnie z akt sprawy nie wynika, aby organ pierwszej instancji poczynił wystarczające ustalenia i zgromadził odpowiedni materiał dowodowy szczególnie w zakresie umorzenia postępowania w kontekście art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie. W ocenie organ drugiej instancji konieczne jest uzupełnienie materiału dowodowego o dokumenty pozwalające organowi na wyciągnięcie wniosków oraz rozstrzygnięcie czy zachodzi podstawa do umorzenia postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej wobec strony. Tak więc niezbędne jest zgromadzenie dowodów i rozważenie, czy zaszły okoliczności wskazujące, że strona dochowała należytej staranności i uczyniła wszystko, czego można od niej rozsądnie oczekiwać, aby do naruszenia nie doszło lub że nie miała żadnego wpływu na powstanie naruszenia, a naruszenie to nastąpiło wskutek zdarzeń i okoliczności, których strona nie mogła przewidzieć.

W tym miejscu warto wskazać, że organ odwoławczy jest uprawniony do przeprowadzenia jedynie uzupełniającego postępowania dowodowego (art. 136 § 1 Kpa) oraz wyjaśniającego postępowania w niezbędnym zakresie (art. 136 § 2 Kpa). Natomiast, gdy istnieje konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej części, jest on obowiązany uchylić decyzję organu pierwszej instancji i przekazać mu sprawę do ponownego rozpatrzenia. Dodać trzeba, że przeprowadzenie samodzielnie przez organ odwoławczy uzupełniającego postępowania dowodowego jest dopuszczalne, a wręcz pożądane, ale tylko wówczas, gdy nie będzie skutkowało naruszeniem zasady dwuinstancyjności postępowania -

przyjętej w art. 15 Kpa, a służącej realizacji zasady dwuinstancyjności ustanowionej w art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (por. wyrok NSA z dnia 10 grudnia 2014 r. o sygn. akt II OSK 1241/13 oraz wyrok NSA z dnia 19 lipca 2023 r. o sygn. akt I GSK 673/23).

W ocenie Prezesa UOKiK, wydanie decyzji w drugiej instancji z uwzględnieniem przepisów art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 189f Kpa, w szczególności okoliczności wpływających na zasadność umorzenia postępowania oraz odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, mogłoby naruszać zasadę dwuinstancyjności określoną w art. 15 Kpa.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że zaskarżona decyzja nie może pozostać w obrocie prawnym. Stąd też, Prezes UOKiK uchyla zaskarżoną decyzję w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 138 § 2 Kpa, organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Prezes UOKiK wskazuje, że w toku ponownego rozpatrzenia sprawy Łódzki WIIH powinien rozważyć przestanki umorzenia postępowania na gruncie art. 93 ust. 4 ustawy o zużytym sprzęcie oraz przestanki odstąpienia od wymierzenia kary na gruncie art. 189f Kpa, mając na uwadze przedstawioną wyżej ocenę prawną. Następnie w zależności od dokonanych ustaleń, skorzystać z adekwatnego trybu postępowania. Na koniec zaś będzie obowiązany dać wyraz poczynionym ustaleniom w uzasadnieniu swojej decyzji, tj. albo decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, albo decyzji o odstąpieniu od jej wymierzenia i poprzestaniu na pouczeniu lub decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu niewykonania obowiązków określonych w art. 37 ust. 4 oraz art. 39 pkt 2 ustawy o zużytym sprzęcie.

Prezes UOKiK zauważa równocześnie, że Łódzki WIIH przekazując odwołanie strony wraz z aktami sprawy nie załączył ani jednego potwierdzenia w postaci zwrotnego potwierdzenia odbioru dotyczącego kierowanej do przedsiębiorcy korespondencji w toku prowadzonego postępowania administracyjnego, lecz same wydruki pt. „Śledzenie przesyłek-Tracking”. Jak wskazuje Wojewódzki Sąd Administracyjny w wydanym wyroku z dnia 21 września 2017 r., sygn. III Sa/Kr 703/17: „Wbrew bowiem twierdzeniom skarżącego wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej z zakładki "śledzenie przesyłek" nie może stanowić dowodu potwierdzającego datę doręczenia stronie decyzji. Zwrotne poświadczenie odbioru, na którym strona własnoręcznym podpisem potwierdza datę odbioru przesyłki stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 76 § 1 k.p.a. Natomiast wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej waloru takiego nie posiada. "Śledzenie przesyłek" jest usługą przeznaczoną dla klientów Poczty Polskiej, która umożliwia nadawcy i adresatowi dysponującym numerem przesyłki ustalenie jaki w procesie doręczenia jest jej status i gdzie się znajduje. W przeciwieństwie do wszelkich adnotacji na zwróconej przesyłce (zamieszczonych na kopercie lub na zwrotnym potwierdzeniu odbioru), opatrzonych stosownymi pieczęciami i podpisami,

nie ma waloru dokumentu urzędowego i nie może stanowić przeciwdowodu tego, co wynika z jego treści (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 kwietnia 2017 r., sygn. akt II FSK 778/15, dostępny w CBOSA). W przypadku zatem rozbieżności pomiędzy datą widniejącą na zwrotnym poświadczeniu odbioru a datą na wydruku ze strony internetowej Poczty Polskiej "śledzenie przesyłek", rozstrzygająca jest data na zwrotnym poświadczeniu odbioru.”.

W związku z powyższym, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Prezes UOKiK uchyła zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. Jednakże w terminie 14 dni od jej doręczenia stronie przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Sprzeciw należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od sprzeciwu od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stały, w wysokości 200 zł.
3. W przypadku wniesienia sprzeciwu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowo-administracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 3 § 2a, art. 64c § 1 i 2, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259 ze zm.); § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021, poz. 535).

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. [xxx]
2. Łódzki Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
3. a/a